

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
“НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА”,
призначені для студентів спеціальностей
6.051 «Економіка», 6.071 «Облік і оподаткування»,
6.072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 6.073 «Менеджмент»,
6.076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної форми навчання

Дніпро НМетАУ
2016

Робоча програма та методичні вказівки до вивчення дисципліни «Національна економіка», призначені для студентів спеціальностей 6.051 «Економіка», 6.071 «Облік і оподаткування», 6.072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 6.073 «Менеджмент», 6.076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання / Укл.: О.О. Завгородня. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 52 с.

Укладач:

О.О. Завгородня, д.е.н., доц.

Затверджено на засіданні кафедри
політичної економії

Протокол №2 від 6 вересня 2016 р.

Відповідальний за випуск В.М. Тарасевич, д.е.н., проф.

Рецензент: К.Ф. Ковальчук, д.е.н., проф. (НМетАУ)

© НМетАУ,
Завгородня О.О., 2016

ЗМІСТ

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Національна економіка»	4
2. Плани практичних та семінарських занять з дисципліни «Національна економіка».....	15
3. Рекомендована тематика рефератів з дисципліни «Національна економіка».....	23
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни «Національна економіка».....	25
5. Приклади тестових завдань з дисципліни «Національна економіка».....	27
6. Приклади задач з дисципліни «Національна економіка».....	45

1. РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Спеціальності:

6.051	Економіка
6.071	Облік і оподаткування
6.072	Фінанси, банківська справа та страхування
6.076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверті
		7
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	90	90
Аудиторні заняття, з них:	40	40
Лекції	16	16
Лабораторні роботи	0	0
Практичні заняття	8	8
Семінарські заняття	16	16
Самостійна робота, у тому числі при:	50	50
підготовці до аудиторних занять	23	23
підготовці до модульного контролю	9	9
виконанні курсових проектів (робіт)	0	0
виконанні індивідуальних завдань	0	0
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	18	18
Заходи семестрового контролю		екзамен

Спеціальність: 6.073 Менеджмент

Розподіл навчальних годин (Денна форма навчання)

	Усього	Чверті
		7
Усього годин за навчальним планом, у тому числі:	90	90
Аудиторні заняття, з них:	40	40
Лекції	24	24
Лабораторні роботи	0	0
Практичні заняття	0	0
Семінарські заняття	16	16
Самостійна робота, у тому числі при:	50	50
підготовці до аудиторних занять	20	20
підготовці до модульного контролю	9	9
виконанні курсових проектів (робіт)	0	0
виконанні індивідуальних завдань	0	0
опрацюванні розділів програми, які не викладаються на лекціях	21	21
Заходи семестрового контролю		екзамен

Характеристика дисципліни

Навчальна дисципліна "Національна економіка" є нормативною і входить до циклу дисциплін природничо-наукового блоку.

Мета вивчення дисципліни – аналіз закономірностей та особливостей функціонування національної економіки порівняно з економіками інших країн.

Завдання дисципліни - розкрити загальне та особливе в національній економічній системі, інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство.

Предмет дисципліни - сукупність ресурсних, економічних, інституціональних та соціальних чинників, що визначають відмітні риси національної економіки та її специфіку функціонування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- теоретичні засади національної економіки;
- характеристику потенціалу національної економіки та її інституціональні фактори;
- пріоритети, цілі, принципи та механізми державного регулювання національної економіки;
- планування, прогнозування та програмування національної економіки;
- джерела та фактори економічного зростання в національній економіці та інституціональні форми її інтеграції у світове господарство.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- оперувати програмним теоретичним матеріалом; - викладати матеріал логічно і послідовно;
- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- теоретично мислити, аналізувати і оцінювати факти, концепції, ідеї з критичної точки зору;
- аналізувати і оцінювати показники ефективності національної економіки.

Критерії успішності – отримання позитивних оцінок на семінарських заняттях, при виконанні тестових та контрольних робіт.

Засоби діагностики успішності навчання – комплект завдань для контрольних робіт та тестових завдань, комплект екзаменаційних білетів.

Зв'язок з іншими дисциплінами – передумовою вивчення є засвоєння дисциплін "Політична економія", "Мікроекономіка", "Макроекономіка", "Міжнародна економіка".

Набуті знання і вміння використовуються при вивченні наступних гуманітарних та соціально-економічних дисциплін.

Структура дисципліни

Модуль	Тема лекції (заняття) та обсяг, годин	Шифр змістового модуля	Захід модульного контролю
1	Теоретичні засади національної економіки		
	<u>Лекції</u>		
	1. Національна економіка: загальне та особливе	2	
	2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	2	
	3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	2	
	<u>Семінари</u>		
	1. Національна економіка: загальне та особливе.	2	
	2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	2	
	3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки .	4	
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки	3	
	2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	3	
	Підготовка до аудиторних занять	7	
Підготовка та складання екзамену	3		
	Усього:	30	
2	Потенціал національної економіки та інституційні фактори її розвитку		
	<u>Лекції</u>		
	1. Характеристика економічного потенціалу	2	
	2. Інституціональні чинники розвитку національної економіки	2	
	3. Формування інфраструктури національного ринку	2	
	<u>Семінари</u>		
	1. Характеристика економічного потенціалу	4	
	2. Інституціональні чинники розвитку національної економіки.	2	
	3. Функціонування інфраструктури національного ринку	2	
	<u>Самостійна робота</u>		
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>		
	1. Характеристика економічного потенціалу	3	
	Підготовка до аудиторних занять	10	
	Підготовка та складання екзамену	3	
	Усього:	30	

Державне регулювання соціально-економічного розвитку національних економік		
3	<u>Лекції</u>	
	1. Демократія, економічна свобода та економічний порядок. Державність та державне управління економікою.	2
	2. Структурна перебудова національної економіки. Програмування та прогнозування національної економіки.	2
	<u>Практичні роботи</u>	
	1. Державність та державне управління економікою	2
	2. Структурна перебудова національної економіки.	2
	3. Програмування та прогнозування національної економіки.	2
	4. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	2
	<u>Самостійна робота</u>	
	<i>Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях</i>	
	1. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	3
	2. Політика економічного зростання в національній економіці.	3
	3. Структурна перебудова національної економіки	3
Підготовка до аудиторних занять	6	
Підготовка та складання екзамену	3	
Усього:	30	Екзамен

Зміст дисципліни

Лекційний курс

№№ з/п	Назва розділу/теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	<p>Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе.</p> <p>Економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка, національна економіка як економічні науки і навчальні дисципліни.</p> <p>Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки.</p> <p>Предмет і методи національної економіки.</p> <p>Національна економіка як об'єкт теорії. Сутність, передумови та риси національної економіки. Основи руху національної економіки. Система цілей національної економіки. Національна безпека: сутність та структура.</p>	2
2	<p>Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки</p> <p>Типи національних економічних систем та основи їх класифікації. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та моделі.</p> <p>Командно-адміністративна національна економіка.</p> <p>Національні економіки „традиційного” типу.</p> <p>Перехідна економіка: зміст і моделі.</p> <p>Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.</p>	2

3	<p>Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.</p> <p>Соціальні пріоритети розвитку національної економіки. Соціальний розвиток, соціальна підтримка та соціальний захист населення як категорії національної економіки соціально орієнтованого типу.</p> <p>Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики. Державне регулювання ринку праці. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.</p> <p>Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення).</p> <p>Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.</p>	2
4	<p>Тема 4. Характеристика економічного потенціалу.</p> <p>Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання. Роль та функції національного рахівництва.</p> <p>Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура. Інвестиційний потенціал. Трудовий потенціал. Науковий потенціал. Зовнішньоекономічний потенціал. Рекреаційний потенціал.</p> <p>Національне багатство: зміст та структура.</p>	2
5	<p>Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки.</p> <p>Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.</p> <p>Система відносин власності в національній економіці. Права власності та економічна влада. Еволюція відносин власності. Перерозподіл прав власності та приватизація. Державне управління процесами приватизації.</p> <p>Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.</p>	2
6	<p>Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку.</p> <p>Мікроекономічні проблеми національної економіки Суб'єкти мікрорівня національної економіки: види, особливості поведінки, тенденції розвитку .</p> <p>Мезорівень національної економіки: галузі, міжгалузеві комплекси, територіальні утворення.</p> <p>Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в національній економіці (ринки ресурсів, капіталів, землі, нерухомості і житла, цінних паперів).</p> <p>Роль держави у становленні інститутів ринкової інфраструктури.</p> <p>Особливості фінансової та грошово-кредитної систем національної економіки.</p>	2
7	<p>Тема 7. Державність та державне управління економікою.</p> <p>Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти. Теорії державного регулювання.</p> <p>Механізм регулювання національної економіки. Важелі державного регулювання економіки.</p> <p>Система органів державного регулювання економіки: принципи та функції.</p> <p>Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки.</p> <p>Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.</p> <p>Грошово-кредитне регулювання економіки.</p>	2
8	<p>Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.</p> <p>Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин. Лібералізація і демократизація економічного життя. Проблеми розвитку</p>	2

	<p>цивілізованого підприємництва. Державне регулювання підприємництва. Формування конкурентного середовища та антимонопольне регулювання. Державна підтримка малого підприємництва. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва. Державна підтримка венчурних (ризикових) підприємств. Прикладні аспекти програмного регулювання розвитку малого та середнього бізнесу у регіоні. Формування ринкового механізму ціноутворення. Методи державного регулювання цін та інфляції.</p>	
9	<p>Тема 9. Структурна перебудова національної економіки.</p> <p>Структура економіки: зміст, типи, якісні характеристики та пріоритети. Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання. Зміст та основні напрямки структурної перебудови національної економіки та політика держави. Інвестиції та інвестиційна діяльність. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти. Державне регулювання ринку цінних паперів. Основні напрямки структурної перебудови промислового комплексу (галузі прориву, конверсія, фінансово-промислові групи). Основні напрямки структурної перебудови аграрно-промислового комплексу, інновації та інвестиції в національній економіці. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.</p>	2
10	<p>Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки.</p> <p>Сутність, елементи, принципи та функції прогнозування. Система прогнозів соціально-економічного розвитку. Методи прогнозування та їх класифікація. Моделювання макроекономічних процесів. Суть державного програмування і види програм. Макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки. Планування: сутність, задачі, форми. Види планів соціально-економічного розвитку. Індикативне планування національної економіки.</p>	2
11	<p>Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці.</p> <p>Економічне зростання як категорія національної економіки. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції. Сутність державної науково-технічної політики. Методи державного регулювання розвитку науки і техніки. Стан суспільного відтворення в національній економіці. Специфіка суспільного відтворення в Україні. Особливості сукупного попиту та сукупної пропозиції та їх взаємодія в національній економіці. Зміна складових сукупного попиту (споживання, інвестиції, державні витрати) і сукупної пропозиції (застосування ресурсів, обсяг виробництва). Шляхи переходу нерівноважної економіки до рівноважного стану. Оцінка ефективності стабілізаційної політики малої відкритої економіки (практичне застосування моделі Манделла-Флемінга).</p>	2
12	<p>Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.</p> <p>Національна економіка у контексті економічної глобалізації. Форми міжнародної інтеграції. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки.</p>	2

	<p>Національна економіка України у системі світогосподарських зв'язків. Актуальні питання зовнішньоекономічної політики. Сутність та види зовнішньоекономічної діяльності. Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.</p> <p>Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки.</p> <p>Проблеми та особливості зовнішньоекономічної політики України (еквівалентний обмін, міграція ресурсів, межі зовнішнього боргу). Специфіка національного валютного ринку.</p> <p>Україна в системі міжнародних економічних зв'язків. Зміст, суб'єкти та види її зовнішньоекономічної діяльності. Перспективи міжнародного співробітництва України.</p>	
--	---	--

Практичні заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Державність та державне управління економікою Бюджетно-податкове та грошове-кредитне регулювання.	2
2	Структурна перебудова національної економіки. Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання.	2
3	Програмування та прогнозування національної економіки. Система прогнозів соціально-економічного розвитку. Методи прогнозування та їх класифікація. Моделювання макроекономічних процесів. Стратегія соціально-економічного розвитку України.	2
4	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки. Платіжний баланс України та його регулювання.	2

Семінарські заняття

№№ з/п	Тема заняття та її зміст	Тривалість (годин)
1	Національна економіка: загальне та особливе. 1. Предмет і методи національної економіки. 2. Національна економіка як об'єкт дослідження. Спрощена макромодель національної економіки. 3. Система цілей національної економіки.	2
2	Економічні теорії та базисні інститути національної економіки 1. Засади типологізації та класифікації національних економік. 2. Національна економіка ринкового типу: ознаки, характеристики та моделі функціонування.	2

	3. Національна економіка України в міжнародних кваліметричних дослідженнях.	
3	Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки . 1. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки та критерії соціальної безпеки. 2. Державне регулювання ринку праці. Механізми та інструменти подолання безробіття. 3. Соціальний захист та соціальне забезпечення (передовий досвід країн світу). 4. Соціальна гарантії та соціальний захист в Україні	4
4	Характеристика економічного потенціалу 1. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура. 2. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання. 3. Трудовий потенціал національної економіки України. 4. Науково-технічний та інноваційний потенціал економіки України: актуальні проблеми розширеного відтворення. 5. Рекреаційний потенціал національної економіки України	4
5	Інституціональні чинники розвитку національної економіки. 1. Права власності та економічна влада. 2. Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.	2
6	Функціонування інфраструктури національного ринку. 1. Мікроекономічні проблеми національної економіки. 2. Національна специфіка поведінки мікросуб'єктів (споживачів та виробників). 3. Монополія та конкуренція. 4. Мезорівень національної економіки.	2

Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях

№№ з/п	Назва теми та її зміст	Тривалість (годин)
1	Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери	3
2	Економічні теорії та базисні інститути національної економіки Командно-адміністративна національна економіка	3
3	Характеристика економічного потенціалу Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки	3
4	Політика економічного зростання в національній економіці. Специфіка національного відтворення. Шляхи переходу нерівноважної економіки до рівноважного стану. Оцінка ефективності стабілізаційної політики малої відкритої економіки (практичне застосування моделі Манделла-Флемінга).	3
5	Структурна перебудова національної економіки Державне регулювання ринку цінних паперів.	3

6	<p>Інституціональні форми інтеграції у світове господарство Національна економіка у контексті економічної глобалізації. Форми міжнародної інтеграції. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки. Україна в системі міжнародних економічних зв'язків. Проблеми та особливості зовнішньоекономічної політики України. Специфіка національного валютного ринку</p>	3
---	---	---

Рекомендована література

Основна

1. Економічна теорія. Національна економіка: підручник [Текст] / за ред. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 270 с.
2. Бодров В.Г. Державне регулювання економіки та економічна політика: навчальний посібник [Текст]/В.Г. Бодров, О.М. Сафонова, Н.І. Балдич.- Київ: Академвидав, 2010 . – 516 с.
3. Державне регулювання економіки. Конспект лекцій. Ч. I-II. / Укладачі: Завгородня О.О., Лебедева В.К., Летуча О.В. та ін. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2002.
4. Економічна теорія. Макроекономіка: підручник [Текст] / за ред. В. М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 206 с.
5. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка: Підручник [Текст]/ Б.Ф. Заблоцький. — Львів: Новий світ-2000, 2009.— 582 с.
6. Зверяков М.И. Теоретические проблемы формирования национальной экономической системы [Текст] : монография/ М.И. Зверяков. – О.: Астропринт, 2012. – 349 с.
7. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005.- 198 с.
8. Система економічної безпеки держави [Текст] / Під заг. ред. д.е.н. проф. Сухорукова А.І. [Текст]/ Національний інститут проблем міжнародної безпеки при РНБО України. – К.: ВД «Стилос», 2010. – 685 с.
9. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія [Текст] / В.М. Геєць, Л.В. Шинкарук, Т. І Артьомова та ін.; За ред. д-ра екон. наук. Л.В. Шинкарук. – К.: НАН України; Ін-т екон. та прогнозув.– 2011.- 696 с.

Допоміжна література

10. Белорус О.Г. Экономическая система глобализма: моногр. [Текст]/ О.Г. Белорус. – К.: КНЭУ, 2005. – 492 с.

11. Глуха Г.Я. Національна економіка: фактори зростання: монографія [Текст] / Г.Я. Глуха. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2014. – 312 с.
12. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін [Текст]/ Н.І. Гражевська. - К.: Знання, - 2008. – 431 с.
13. Жаліло Я.А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: [монографія] / Я.А. Жаліло. – К. : НІСД, 2009. – 336 с.
14. Завгородня О.О. Інноваційна динаміка національної економіки: монографія / О.О. Завгородня. – Дніпропетровськ: Пороги, 2014. – 408 с.
15. Иванова Н.И. Национальные инновационные системы [Текст]/ Н.И. Иванова. – М.: Наука, 2002. – 244 с.
16. Економічна історія України: Історико-економічне дослідження: в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін.] ; НАН України. Інститут історії України. – К.: Ніка-Центр, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?libid=5639>; <http://www.history.org.ua/?libid=5640>
17. Конкуєнтоспроможність національної економіки [Текст] / [Бабак А. В., Биконя С.Ф., Болховітінова О.Ю. та ін.]; за ред. Б. Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2005. – 582 с.
18. Міжнародна економіка: навчальний посібник / В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін./ за ред. А.О. Задой, В.М. Тарасевич. – Д.: Вид-во ДУЕП, 2010. – 340 с.
19. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисципліни «Соціальна економіка» / Укл.: Н.В. Рябцева, В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня, В.К. Лебедева та ін. - Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 76 с.
20. Нариси теорії національної економіки. Монографія [Текст] / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2015. – 322 с.
21. Пахомов С. Ю. Глобальна конкуренція: нові явища, тенденції та чинники розвитку: Монографія [Текст] / С. Ю. Пахомов.– К.: КНЕУ, 2008. – 224 с.
22. Пилипенко Ю.І. Технологічна структура національної економіки: теорія, практика та регулювання: Монографія [Текст] / Ю.І. Пилипенко. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2010. – 202 с.
23. Сидорук Т. В. Європейська інтеграція України: навч. посіб. / Т. В. Сидорук, В. В. Павлюк, В. П. Малькін. – Львів: ПАІС, 2011. – 278 с.
24. Стратегія економічного зростання Європейського Союзу: навч. посібник [Текст] / за ред. Ю.М. Бажала. – К.: Пульсари, 2013. – 280 с.

25. Україна та ЄС: передумови та вектори соціально-економічної інтеграції: навчальний посібник [Текст] / Л.Г. Мельник, І.Б. Дегтярьова, О.В. Кубатко. – Суми: Сумський державний університет, 2012. – 254 с.

26. Филюк Г.М. Конкуренція та монополія в епоху глобалізації: Монографія [Текст]/ Г.М. Филюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 404 с.

27. Reinert E. How Rich Countries Got Rich . . . and Why Poor Countries Stay Poor [Text] / E. Reinert. - PublicAffairs, 2008. - 400 p.

28. Періодичні видання «Економіка України», «Фінанси України», «Бюлетень Національного банку України».

29. Хватова Т. Ю. Национальные инновационные системы зарубежных стран: цели и стратегии развития [Текст]/ Т. Ю. Хватова.– СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2009. – 298 с.

30. Цивилизационные модели современности и их исторические корни [Текст]// Ю. Н. Пахомов, С. Б. Крымский, Ю. В. Павленко и др. Под ред. Ю.Н. Пахомова. – К.: Наукова думка, 2002.

31. Офіційний Інтернет-сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>

32. Офіційний Інтернет-сайт Державного комітету статистики України ukrstat.gov.ua

2. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе

План

1. Предмет і методи національної економіки.
2. Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки.
3. Сутність, передумови та риси національної економіки.
4. Система цілей національної економіки.

Література

1. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид. 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 5 – 39.
2. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 15 – 31, 260 – 273.
3. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие / Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А.В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 516 – 549.
4. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня національної безпеки України [Текст] / за ред. акад. НАН України С.І. Пирожкова. – К.: НІПНБ, РНБО, 2003. – 42 с.
5. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 5 – 58.
6. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 3 – 48.
7. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С.14 – 20.
8. Основи економічних знань: Навч. посібник // А.С. Гальчинський, П.С. Єщенко, Ю.І. Палкін. – К.: Вища школа, 2002. – С. 496 – 502.
9. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища шк., 2003. – С. 12– 23, 37– 60.
10. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 5 – 26, 231 – 246.

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

План

1. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
2. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та моделі.
3. Перехідна економіка: зміст і моделі.

Література

1. Винниченко В. Відродження нації. – К.: Вид-во політичної літератури України, 1990. – С. 138– 142, 151– 157, 201– 225, 301– 314.
2. Грушевський М. Історія України – Руси – Т.3. – К.: Наукова думка, 1992. – С.333 – 352.

3. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2001.– С. 88 – 94.
4. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С.617 – 632.
5. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В.М. Геєця. – К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003. – С. 650 – 680, 829 – 849.
6. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А.В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 549 – 630.
7. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 58 – 100.
8. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 34 – 48.
9. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В. А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С.42 – 64.
10. Основи економічних знань: Навч. посібник // А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. – К.: Вища школа, 2002. – С. 496 – 502.
11. Перехідна економіка: Конспект лекцій / За ред. В.М. Тарасевича. – Дніпропетровськ: Січ, 2001. – С. 11 – 24.
12. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища школа, 2003. – С. 12 – 23, 37 – 60.
13. Тарасевич В.Н. Очерки теории переходной экономики. – К.: Наукова думка, 2001. – С. 75 – 100.
14. Тимочко Н.О. Економічна історія України. – К.: КНЕУ, 2005. – С.63 – 72, 86 – 98, 120 – 137.
15. Тойнбі А.Дж. Дослідження історії // Пер. з англ. – Т.1. – К.: Основи, 1995. – С.91–155.
16. Цивилизационные модели современности и их исторические корни // Ю.Н. Пахомов, С.Б. Крымский, Ю.В. Павленко и др. Под ред. Ю.Н. Пахомова. – К.: Наукова думка, 2002. – С. 16 –54.
17. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. – К.: Наукова думка, 1990. – С. 6–27.

Тема 3. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки

План

1. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки.
2. Цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
3. Державне регулювання ринку праці.
4. Соціальний захист населення.

Література

1. Геєць В.М. Політекономічні й інституційні засади справедливості та усталеності соціально-економічного розвитку [Текст] /В.М. Геєць, А.А. Гриценко // Європейський вектор економічного розвитку. – 2012. – №2. – С.41-46.
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 356 – 402.

3. Економіка знань: виклики глобалізації та Україна / За заг. ред. А.П. Гальчинського, С.В. Львовича, В.П. Семиноженка. – К.: Вид-во НІСД, 2004.
5. Зайцев Ю.К. Соціалізація економіки України та системна трансформація суспільства: Методологія і практика: Монографія. – К.: КНЕУ, 2002. – 188 с.
6. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А.В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 711 – 744.
7. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С.191 – 208.
8. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С. 154 – 176, 383 – 430.
9. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 144 – 190.

Тема 4. Характеристика економічного потенціалу

План

1. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання. Роль та функції національного рахівництва.
2. Основні макроекономічні пропорції та їх роль у регулюванні національної економіки
3. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура.
4. Національне багатство: зміст та структура.

Література

1. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 131 – 166.
2. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 668 – 688, 719 – 745.
3. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М.В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 836 – 915.
4. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 48 – 65.
5. Национальная экономика: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕИ В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. экон. акад., 2002. – С.25 – 42, 77 – 176.
6. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 27 – 70, 190 – 211.
7. Руденко В. П. Природно-ресурсний потенціал України. – К.: Либідь, 1994. – 150 с.

Тема 5. Інституціональні чинники розвитку національної економіки

План

1. Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.
2. Система відносин власності в національній економіці.
3. Державне управління процесами приватизації.

Література

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К., 1996.
2. Закон України „Про державну програму приватизації” // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 33-34. – С. 67.
3. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 5 – 39.
4. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В. М. Гесця. – К.: Ін-т екон. прогнозів.; Фенікс, 2003. – 1008 с.
5. Економічна теорія: Підручник / За ред. В. М. Тарасевича. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 632 – 650.
6. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 549 – 646.
7. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 147 – 177.
8. Ойкен В. Основы национальной экономики. – М.: Экономика, 1996. – 348 с.
9. Сучасна економічна теорія та проблеми її застосування: Конспект лекцій // В.М. Тарасевич, В.В. Білоцерківець, І.Л. Леонідов та ін.; За заг. ред. В.М. Тарасевича. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2006. – С.34 –35.
10. Хайек Ф. Право, законодательство и свобода: Современное понимание либеральных принципов справедливости и политики. – М.: ИРИСЭН, 2006. – 644 с.
11. Шамхалов Ф. Государство и экономика. Власть и бизнес. – М.: Экономика, 2005. – 714 с.

Тема 6. Функціонування інфраструктури національного ринку

План

1. Мікроекономічні проблеми національної економіки.
2. Проблеми становлення та розвитку ринкової структури та інфраструктури в національній економіці.
3. Особливості фінансової та грошово-кредитної систем національної економіки.

Література

1. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року // Офіційний вісник України. – 2006. – № 30. – С. 36 – 78.
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 210 –250, 380 – 389.
3. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. – К.: Оріони, 2004. – С.402 – 435.
4. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2006. – С.259 – 289.
5. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 650 – 668.
6. Завгородня О.О., Лебедєва В.К., Летуча О.В. та ін. Державне регулювання економіки. Частина І: Опорний конспект лекцій. – Дн-ск: НМетАУ, 2004. – С. 76 – 94.
7. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие //

Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 646 – 710.

8. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 100 – 124.

9. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 66 – 117, 231 – 236.

10. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В. А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 473 – 500.

11. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища школа, 2003. – С. 190 – 203, 246 – 707.

Тема 7. Державність та державне управління економікою

План

1. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти.
2. Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки.
3. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
4. Грошово-кредитне регулювання економіки.

Література

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Підручник / За ред. Базилевича В.Д. – К: Знання, 2006. – 623с.

2. Державне регулювання економіки: Навч.: посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 3–24, 72–119.

3. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 745 – 760.

4. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 774 – 836.

5. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 100 – 124.

6. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 147 – 177, 236 – 249.

7. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 302 – 360.

8. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 85 – 125.

Тема 8. Демократія, економічна свобода та економічний порядок

План

1. Особливості формування національного виробництва і товарно-грошових відносин.
2. Проблеми розвитку цивілізованого підприємництва і його державне регулювання.
3. Державна підтримка малого підприємництва.
4. Формування конкурентного середовища та антимонопольне регулювання.
5. Методи державного регулювання цін та інфляції.

Література

1. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. – К.: Оріони, 2004. – С.402 – 435.
2. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – Вид 2-ге, доопрац. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – С. 210 –250, 277 – 300.
3. Завгородня О.О., Лебедева В.К., Летуча О.В. та ін. Державне регулювання економіки. Частина І: Опорний конспект лекцій. – Дн-ск: НМетАУ, 2004. – С. 76 – 94.
5. Економічна теорія.: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – Київ.: Центр навчальної літератури, 2006. – С. 650 – 668.
6. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, основы национальной экономики: Учебное пособие // Руководитель авторского коллектива и научный редактор проф. А. В. Сидорович. – М.: МГУ им. М. В. Ломоносова. Издательство „ДИС”, 2007. – С. 646 – 710.
7. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 66 – 93.
8. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 473 – 500.
9. Перехідна економіка: Підручник / За ред. В.М. Геєця. – К.: Вища школа, 2003. – С. 190 – 203, 246 – 707.
10. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. –С. 27 – 50.

Тема 9. Структурна перебудова національної економіки

План

1. Структура економіки: зміст, типи, якісні характеристики та пріоритети.
2. Зміст та основні напрямки структурної перебудови національної економіки та політика держави.
3. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
4. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
5. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.

Література

1. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С. М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 129–148, 301–330, 402 – 429.
2. Економіка України: Стратегія і політика довгострокового розвитку / Під ред. акад. НАН України В.М. Геєця. – К.: Фенікс, 2003. – С. 337–482, 641–695.
3. Манів З.О., Луцький І.М., Манів С.З. Регіональна економіка: Навчальний посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – 262 с.
4. Методологічні підходи до визначення проблемних територій та напрями регулювання їх подальшого розвитку // Л.М. Зайцева, С.М. Серьогін, В.В. Антонов та ін. / За наук. та заг. ред. Л.М. Зайцевої: Монографія. – Д.: ДРІДУ НАДУ при Президентіві України, 2003. – 144 с.
5. Национальная экономика: Вопросы методологии, теории, практики / Под ред. А.В. Сидоровича. – М.: МАКС Пресс, 2007. – С. 124– 2005.
6. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 94 – 146, 177 – 190.

7. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 118–140, 203–227, 340 – 350.
8. Перехідна економіка: Підручник // В. М. Гець, Є. Г. Панченко, Е. М. Либанова та ін. / За ред. В. М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – С. 417 – 426.
9. Пухтаевич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 50 – 85, 190 – 210.
10. Регіональна політика України: інституційно-правове забезпечення: Зб. офіц. док. / За ред. З. Варналія. – К.: НІСД, 2004. – 521 с.
11. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. – К.: Знання України, 2005. – 498 с.
12. Регіональна економіка: Навчальний посібник / За ред. Я.Б.Олійника. – К.: КНТ, 2007. – 444 с.
13. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Підручник // С.І. Дорогунцов, Т.А. Заєць, Ю.І. Пітюренко та ін./ За заг. ред. С.І. Дорогунцова. – К.: КНЕУ, 2005. – 635 с.

Тема 10. Програмування та прогнозування національної економіки

План

1. Сутність, елементи, принципи та функції прогнозування.
2. Суть державного програмування і види програм.
3. Макроекономічне планування у системі державного регулювання економіки.
4. Стратегія соціально-економічного розвитку національної економіки.

Література

1. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С. М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 38 – 49.
2. Закон України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
3. Национальная экономика: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С.118 – 176.
4. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 430 – 472.
5. Экономика переходного периода: учебное пособие / Под ред. В.В. Радаева, А.В. Бузгалина. – М.: Изд-во МГУ, 1995. – С.333 – 344.

Тема 11. Політика економічного зростання в національній економіці

План

1. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції.
2. Сутність державної науково-технічної політики. Методи державного регулювання розвитку науки і техніки.
3. Особливості сукупного попиту та сукупної пропозиції та їх взаємодія в національній економіці.
4. Оцінка ефективності стабілізаційної політики малої відкритої економіки (практичне застосування моделі Манделла-Флемінга).

Література

1. Губанов С. Закономерности расширенного воспроизводства: новые данные // Экономическая теория: истоки и перспективы. – М.: Экономический факультет МГУ, ТЕИС, 2006. – С. 560 – 574.
2. Дорогунцов С.І., Гош О.П. Політична економія: науковий курс. – К.: Оріони, 2004. – С.232 – 247, 436 – 490.
3. 3. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. академіка НАН України В. М. Геєця. – К.: Фенікс, 2003. – С. 71–120.
4. Международные стратегии экономического развития: Учеб. пособ.// Ю.Н. Пахомов, А.С. Филипенко, Д.Г. Лукьяненко, Ю.В. Макогон, С.В. Громенкова. – Донецк: ДНУ, 2001. – С. 50 – 94.
5. Мэнкью Н. Г. Макроэкономика. – М.:Изд-во МГУ, 1994. – С. – 293 – 296, 515 – 548.
6. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 209 – 229.
7. Перехідна економіка: Підручник // В.М. Геєць, Є.Г. Панченко, Е.М. Либанова та ін./ За ред. В.М. Гейця. – К.: Вища шк., 2003. – С. 37– 44, 283–292.
8. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 25-32, 50 – 67.
9. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть //А. С. Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський. – К.: Либідь, 2002. – С. 272–324.

Тема 12. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.

План

- 1.Національна економіка у контексті економічної глобалізації.
- 2.Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
- 3.Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.
- 4.Місце економіки України в структурі світової економіки.

Література

1. Гапонова А. Международная миграция высококвалифицированных специалистов: направления, масштабы, регулирование [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://demoscope.ru/weekly/2010/0441/analit07.php>
2. Закон Украины «О внешнеэкономической деятельности». – К.: Украина, 1991.
3. Державне регулювання економіки: Навч. посібник // С. М. Чистов, А. Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – С. 251– 277.
4. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В. Геєця. – К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003. – С. 66– 106; 867– 883; 953– 960.
5. Киреев А.П. Международная экономика. В 2-х частях. Учебное пособие для вузов. Ч. I. – М.: Международные отношения, 2001. – С. 379 – 387.
6. Национальна економіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За ред.. В.М. Тарасевича. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – С. 250 – 274.
7. Национальная экономика.: Учебник / Под общей ред. акад. РАЕН В.А. Шульги. – М.: Изд-во Рос. Экон. Акад., 2002. – С. 363 – 380, 513 – 555.
8. Пухтаєвич Г.О. Аналіз національної економіки: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 125 – 144, 211 – 230.
9. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика. – М.: Дело, 1993. – С. 180 – 215.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ з дисципліни “Національна економіка”

1. Зародження, етапи еволюції, перспективи розвитку національної економіки як науки.
2. Предмет і методи національної економіки як науки та навчальної дисципліни.
3. Зміст, ознаки та структура національної економіки.
4. Система цілей національної економіки та її внутрішні суперечності.
5. Національна економічна безпека: зміст, методика вимірювання та показники.
6. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
7. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та представницькі моделі.
8. Командно-адміністративна національна економіка: характерні риси, механізми та наслідки функціонування.
9. Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.
10. Соціальні пріоритети розвитку національної економіки.
11. Пріоритети, цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
12. Державне регулювання ринку праці.
13. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.
14. Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення).
15. Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.
16. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання.
17. Роль та функції національного рахівництва.
18. Сукупний економічний потенціал: сутність, структура, показники.
19. Національне багатство: зміст, структура, методика вимірювання.
20. Економічні інститути: сутність та роль у становленні ефективної моделі національної економіки.
21. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
22. Досвід та проблеми роздержавлення та приватизації в Україні.
23. Монополія та конкуренція в національній економіці.
24. Бюджетна система України: етапи становлення, будова та стан.

25. Податкова система України: будови, проблеми функціонування та напрями вдосконалення.
26. Державний борг України та його обслуговування.
27. Особливості грошово-кредитної системи національної економіки України.
28. Роль та функції держави в національній економіці.
29. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
30. Грошово-кредитне регулювання економіки.
31. Державне регулювання підприємництва.
32. Державна політика в сфері підтримки малого та середнього бізнесу: світовий (європейський) досвід та реалії України.
33. Цілі та методи державного регулювання цін та інфляції.
34. Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання.
35. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
36. Національна інноваційна система України.
37. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
38. Екологічні імперативи розвитку національної економіки.
39. Сутність, елементи, принципи та функції макроекономічного прогнозування.
40. Суть державного програмування і види державних програм.
41. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції.
42. Сутність державної науково-технічної політики.
43. Національна економіка у контексті економічної глобалізації.
44. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки.
45. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки.
46. Специфіка національного валютного ринку. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.
47. Україна в системі зв'язків міжнародної міграції капіталу.
48. Україна в системі зв'язків міжнародної міграції трудових ресурсів.
49. Європейська інтеграція національної економіки України.

4. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Зародження, етапи еволюції і перспективи розвитку національної економіки як науки.
2. Предмет і методи національної економіки.
3. Сутність, ознаки та структура національної економіки.
4. Основи руху національної економіки.
5. Система цілей національної економіки та її внутрішні суперечності.
6. Національна економічна безпека: зміст, методика вимірювання та показники.
7. Типи національних економічних систем та основи їх класифікації.
8. Національна економіка ринкового типу: характерні риси та представницькі моделі.
9. Командно-адміністративна національна економіка.
10. Передумови формування та функціонування національної економіки України: історичний ракурс.
11. Пріоритети, цілі, напрямки та інструменти соціальної політики.
12. Державне регулювання ринку праці.
13. Державне регулювання доходів та споживання. Соціальні норми та нормативи національної економіки.
14. Особливості соціальної політики в Україні (політика зайнятості, доходів, соціального захисту населення).
15. Можливості і межі комерціалізації соціальної сфери.
16. Макроекономічні показники розвитку національної економіки та їх вимірювання.
17. Роль та функції національного рахівництва.
18. Сукупний економічний потенціал: сутність та структура.
19. Природно-рекреаційний потенціал національної економіки України.
20. Науково-технічний потенціал національної економіки України.
21. Трудовий потенціал національної економіки України.
22. Національне багатство: зміст та структура.
23. Система відносин власності в національній економіці. Перерозподіл прав власності та приватизація.
24. Мікроекономічні проблеми національної економіки.
25. Бюджетно-податкова система національної економіки.
26. Грошово-кредитна система національної економіки.

27. Державне регулювання економіки: необхідність, сутність, функції, принципи, цілі та об'єкти. Теорії державного регулювання.
28. Державний бюджет та податки як інструменти державного регулювання економіки.
29. Грошово-кредитне регулювання економіки.
30. Державне регулювання підприємництва.
31. Використання сучасних форм фінансування малого та середнього підприємництва.
32. Формування ринкового механізму ціноутворення.
33. Методи державного регулювання цін та інфляції.
34. Структурні зрушення в національній економіці та методи їх регулювання.
35. Державне регулювання інвестиційних процесів: функції, цілі та інструменти.
36. Основні напрямки структурної перебудови промислового комплексу (таргетування, галузі прориву, конверсія, фінансово-промислові групи).
37. Інноваційна політика.
38. Регіони в структурі національної економіки. Регіональна політика: зміст, пріоритети, інструменти.
39. Сутність, елементи, принципи та функції макроекономічного прогнозування.
40. Суть державного програмування і види державних програм.
41. Відтворення та економічне зростання національної економіки: моделі, темпи, пропорції.
42. Зміст, цілі та інструменти державної науково-технічної політики.
43. Зовнішньоекономічні аспекти національної безпеки.
44. Форми та методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
45. Валютне регулювання і валютний контроль в системі національної економіки.
46. Економічні аспекти геополітичного положення України. Місце економіки України в структурі світової економіки.

5. ПРИКЛАДИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ЗДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. Національна економіка як наука виникла у:

- а) XIX сторіччі в Англії;
- б) XVII сторіччі у Франції;
- в) XX сторіччі у США;
- г) XIX сторіччі у Німеччині;
- д) XVIII сторіччі в Австро-Угорщині.

2. Зміст нової парадигми соціально-економічного розвитку полягає в зміні домінант:

- а) від виробничо-економічних факторів до соціально-культурних;
- б) від соціально-культурних факторів до виробничо-економічних;
- в) від природно-виробничих факторів до виробничо-економічних;
- г) від виробничо-економічних факторів до природно-виробничих.

3. Об'єктом аналізу національної економіки є:

- а) діяльність окремих суб'єктів ринку;
- б) економічні процеси, які відбуваються тільки на товарному ринку;
- в) економічні процеси, які відбуваються тільки на фінансовому ринку;
- г) соціально-економічні процеси, які відбуваються на макрорівні.

4. Основними методологічними вимогами до аналізу національної економіки є:

- а) системність;
- б) комплексність;
- в) систематичність;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді помилкові.

5. Підприємства виявляють такі види економічної активності:

- а) створюють пропозицію факторів виробництва на ринку ресурсів;
- б) формують споживчий попит;
- в) формують попит на фактори виробництва на ринку ресурсів;
- г) сплачують особисті податки до державного бюджету.

6. Якісні показники соціально-економічного розвитку характеризують:

- а) темпи і пропорції розширеного відтворення;
- б) ефективність економічного розвитку;
- в) кількісні результати функціонування економіки;
- г) обсяги виробництва;
- д) усі відповіді правильні.

7. Що не є ознакою економіки „соціального узгодження”:

- а) вільне спільне формування переваг, пошук і реалізація взаємозамінних варіантів реалізації цілей;
- б) держава бере участь у процесі переговорів і прийняття рішень за умов своєї повної переваги;
- в) характерні процес навчання і процедура.

8. Основний критерій для визначення типу економічної системи за марксистською концепцією - це:

- а) механізм регулювання господарських процесів;
- б) власність на засоби виробництва;
- в) рівень державного втручання в економічні процеси;
- г) рівень розвитку продуктивних сил

9. Командно-адміністративна економіка передбачає:

- а) домінування приватної власності та ринкового саморегулювання економіки;
- б) домінування суспільної власності та ринкового саморегулювання економіки;
- в) домінування суспільної власності та державного механізму регулювання економіки.

10. Модель соціальної ринкової економіки вперше була реалізована:

- а) у європейських країнах;
- б) в скандинавських країнах;
- в) в Австралії;
- г) у США;
- д) у СРСР.

11. Соціальні гарантії у сфері доходів та споживання передбачають встановлення:

- а) рівня мінімальної заробітної плати;
- б) індексу цін на послуги;
- в) величини натуральних доходів на одну особу;
- г) рівня середньої зарплати;
- д) середнього розміру пенсій.

12. Критеріями досягнення розвитку людського потенціалу є:

- а) зростання середньої тривалості життя;
- б) збільшення обсягу видатків з бюджету на освіту;
- в) зростання реальних доходів громадян;
- г) все вірно;
- д) вірні відповіді а) і в).

13. Критеріями зниження рівня бідності виступають:

- а) зниження рівня безробіття;
- б) зростання реальних доходів громадян;
- в) збільшення обсягу видатків з бюджету на охорону здоров'я;
- г) а) і б);
- д) б) і в).

14. Законодавчі регламентування умов праці не включають:

- а) час праці і відпочинку;
- б) вимоги до кваліфікації;
- в) програми підтримки зайнятості молоді;
- г) техніку безпеки;
- д) відносини між профспілками і спілками підприємців.

15. Визначення мінімальної заробітної плати є складовою:

- а) державного регулювання оплати праці;
- б) договірного регулювання оплати праці;
- в) регулювання фонду споживання ;
- г) оподаткування доходів працівників;
- д) фіскального регулювання.

16. Мінімальна заробітна плата не залежить від:

- а) рівня економічного розвитку ;
- б) продуктивності праці;
- в) середньої заробітної плати;
- г) мінімального споживчого бюджету;
- д) прибутку.

17. Який із заходів не належить до державного регулювання доходів та споживання:

- а) визначення мінімального споживчого бюджету;
- б) визначення прожиткового мінімуму;
- в) визначення мінімальної заробітної плати;
- г) створення пенсійних фондів;
- д) створення інвестиційних фондів.

18. Система індексації у зв'язку з інфляцією не включає:

- а) індексацію зарплати;
- б) індексацію доходів;
- в) індексацію боргів;
- г) індексацію збережень;
- д) індексацію пенсій.

19. Межу бідності визначає:

- а) раціональний споживчий бюджет;
- б) мінімальний споживчий бюджет;
- в) мінімальна заробітна плата;
- г) середня заробітна плата;
- д) середній рівень пенсій.

20. Мінімальний споживчий бюджет окремо не визначається для такої категорії населення:

- а) діти;
- б) дорослі;
- в) особи пенсійного віку;
- г) населення;
- д) особи розумової праці.

21. Структура економіки – це:

- а) частина народного господарства, що має певні економічні і соціальні риси;
- б) сукупність галузей, що характеризуються єдиною функціональною спрямованістю;
- в) співвідношення між окремими незалежними одна від одної частинами економіки, її секторами, галузями, тощо;
- г) співвідношення, які виражають взаємозв'язки та взаємовідносини між окремими частинами економіки, її секторами, галузями тощо.

22. Територіальна структура економіки – це:

- а) співвідношення районів та економічних регіонів у виробництві ВВП;
- б) співвідношення територіальних виробничих одиниць;
- в) структура експортно-імпортних відносин різних галузей та територіальних утворень національної економіки з зарубіжними країнами;

г) співвідношення між підгалузями, галузями та групами галузей у виробництві ВВП.

23. При економічному районуванні території України не виокремлюють райони:

- а) Причорноморський;
- б) Придніпровський;
- в) Прикарпатський;
- г) Поліський;
- д) Приазовський.

24. Яка з наведених національних моделей державного регулювання характеризується підвищеною увагою до соціальної сфери та процесів соціально справедливого перерозподілу доходів:

- а) американська модель;
- б) японська модель;
- в) скандинавська модель;
- г) західно-європейська модель.

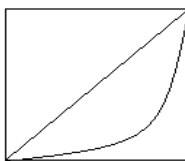
25. Вилучити зайве. Індекс людського розвитку розраховується як середньоарифметичне показників:

- а) очікувана середня тривалість життя;
- б) ВВП на душу населення;
- в) рівень безробіття;
- г) освіченість населення;
- д) бюджетні соціальні видатки на душу населення.

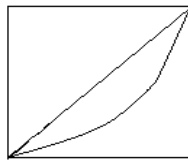
26. Якщо НДІ країни X дорівнює 0,85, то вона відноситься до групи:

- а) високорозвинутих країн;
- б) середньорозвинутих країн;
- в) низкорозвинутих країн;
- г) відсталих країн.

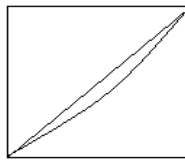
6. Який з наведених варіантів кривої Лоренца, відображає найменш рівномірний розподіл доходів в суспільстві:

А)

В)

С)

27. Децильний коефіцієнт розраховується як:

- а) співвідношення сумарних доходів 10% найбагатших та 10% найбідніших громадян країни;
- б) співвідношення сумарних доходів 20% найбагатших та 20% найбідніших громадян країни;
- в) співвідношення сумарних доходів 10% найбагатших та 20% найбідніших громадян країни;
- г) співвідношення сумарних доходів 5% найбагатших та 10% найбідніших громадян країни.

28. У розвинутих країнах питома вага середнього класу становить:

- а) 1/4;
- б) 1/3;
- в) 1/2;
- г) 2/3;
- д) 3/4;

29. Характерною ознакою постіндустріальної економіки є переважання:

- а) сфери послуг;
- б) видобувної промисловості;
- в) переробної промисловості;
- г) сільського господарства.

30. У технологічній структурі розвинутих країнах ринкової економіки панівним є:

- а) третій технологічний уклад;
- б) четвертий технологічний уклад;
- в) п'ятий технологічний уклад;
- г) шостий технологічний уклад.

31. Стратифікація населення за рівнем подушного доходу відображається у:

- а) технологічній структурі національної економіки;
- б) соціально-економічній структурі;
- в) інституційній структурі;
- г) зовнішньоекономічній структурі;
- д) територіально-адміністративній структурі.

32. Співвідношення між приватним, колективним та державним секторами національної економіки відображається у:

- а) технологічній структурі національної економіки;
- б) соціально-економічній структурі;
- в) інституційній структурі;
- г) зовнішньоекономічній структурі;
- д) територіально-адміністративній структурі.

33. Які з макротехнологій опановані в Україні:

- а) "Танк";
- б) "Комп'ютер";
- в) "Космос";
- г) "Оргтехніка";
- д) "Судно";
- е) "Літак";
- ж) "Сонячна енергія".

34. Якщо економічне зростання сприяє справедливому розподілу доходів, тоді означені макроекономічні цілі:

- а) логічно пов'язані одна з одною;
- б) знаходяться у протиріччі одна до одної;
- в) доповнюють одна одну;
- г) не залежить одна від одної.

35. Природний рівень безробіття у розвинутих країнах знаходиться у межах:

а) 1-2%;	г) 4-6%;
б) 2-4%;	д) 5-8%.
в) 3-5%;	е) 10%

36. Визначити зайве. При класифікації підприємств за організаційно-правовою формою виокремлюють:

- а) одноосібне володіння;
- б) партнерство;
- в) корпорацію;
- г) промислові альянси.

37. Динаміка яких цільових макроекономічних показників має зворотну залежність у короткостроковому періоді:

- а) темп інфляції та темп зростання номінального ВВП;
- б) темп інфляції та рівень безробіття;
- в) рівень зайнятості та темп зростання номінального ВВП;
- г) темп інфляції та рівень зайнятості.

38. Серед природних ресурсів України домінують:

- а) лісові;
- б) земельні;
- в) водні;
- г) мінеральні;
- д) біологічні (фауна).

39. Поклади яких видів корисних копалин в Україні мають світове значення:

- а) марганцеві руди;
- б) самородна сірка;
- в) кам'яне вугілля;
- г) природний газ;
- д) залізні руди;
- е) боксити;
- ж) кольорові метали.

40. Україна є імпортозалежною від:

- а) природного газу;
- б) каолінів;
- в) бокситів;
- г) кольорових металів;
- д) деревини;
- е) золота;
- ж) ртуті.
- з)

41. Трудовий потенціал національної економіки оцінюється на основі:

- а) всього населення країни;
- б) працездатного населення;
- в) економічно активного населення;
- г) зайнятого населення.

42. За допомогою яких інструментів формується структура змішаної економіки:

- а) монополізація;
- б) приватизація;
- в) кооперація;
- г) націоналізація;
- д) роздержавлення.

43. Номінальний ВВП залежить від:

- а) динаміки цін;
- б) динаміки виробництва товарів і послуг;
- в) динаміки цін на споживчі товари;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді помилкові.

44. Якщо величина ВВП завищена, то:

- а) відбудеться недофінансування економіки;
- б) буде передбачено нереальні доходи бюджету;
- в) буде занижено доходну частину бюджету;
- г) усі відповіді правильні.

45. Динаміка ЧВП буде відставати від динаміки ВВП, якщо:

- а) темпи нарощування амортизації перевищують темпи зміни ВВП;
- б) темпи зміни амортизації відстають від темпів зміни ВВП;
- в) темпи зміни амортизації дорівнюють темпам зміни ВВП;
- г) усі відповіді помилкові.

46. Темпи зміни ЧЕД можуть зрости за умов уповільнення динаміки ВВП, якщо:

- а) зменшується неринкова діяльність;
- б) погіршується стан довкілля;
- в) знижуються темпи зростання ВВП, що супроводжується зростанням реального споживання;
- г) знижуються темпи зростання ВВП, що супроводжується зменшенням реального споживання.

47. Розташуйте зазначені області України за зростанням рівня їх економічного розвитку та податкоспроможності:

- а) Дніпропетровська;
- б) Житомирська;
- в) Чернігівська;
- г) Львівська.

48. Якщо $ICP < 1$, то:

- а) номінальний ВВП інфлюється;
- б) реальний ВВП інфлюється;
- в) номінальний ВВП дефлюється;
- г) реальний ВВП дефлюється.

49. Індекс Фішера визначається:

- а) як сума індексів Пааше та Ласпейреса;
- б) як середнє геометричне значень індексів Пааше та Ласпейреса;
- в) як добуток значень індексів Пааше та Ласпейреса;
- г) як різниця між індексами Пааше та Ласпейреса.

50. Економічна свобода суб'єктів ринку визначається:

- а) правом вільно обирати галузь виробництва;
- б) правом установлювати господарські зв'язки;
- в) правом вести власну фінансову політику;
- г) формою власності;
- д) усі відповіді правильні;
- е) усі відповіді помилкові.

51. В Україні при класифікації підприємств за розмірами використовується критерій:

- а) кількість робітників;
- б) продуктивність праці;
- в) річний дохід від реалізації продукції;

- г) вартість майна підприємства;
- д) норма рентабельності.

52. Основними проявами монополізму на товарному ринку є:

- а) вимивання «дешевого» асортименту;
- б) створення штучного дефіциту продукції;
- в) нав'язування споживачам вигідних умов поставок;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді помилкові.

53. За індексом ННІ конкурентним вважається ринок певного товару, коли:

- а) на ринку одночасно виступають не менше 4-х товаровиробників;
- б) на ринку одночасно виступають не менше 3-х товаровиробників;
- в) на ринку одночасно виступають не менше 2-х товаровиробників;
- г) усі відповіді помилкові.

54. Товарний ринок є конкурентним, якщо:

- а) $CR1 > 30\%$;
- б) $CR1 < 30\%$;
- в) $CR1 = 35\%$;
- г) $CR1 > 60\%$.

55. Абсолютно ліквідним є грошовий агрегат:

- а) $M0$;
- б) $M1$;
- в) $M2$;
- г) $M3$.

56. Грошова пропозиція формується агрегатом:

- а) $M0$;
- б) $M1$;
- в) $M2$;
- г) $M3$.

57. Готівка поза банками входить до грошового агрегату:

- а) $M0$;
- б) $M1$;
- в) $M2$;
- г) $M3$.
- д) усі відповіді правильні;
- є) правильні відповіді а) і б).

58. Трансакційний попит на гроші — це:

- а) попит на гроші як на активи;
- б) попит на гроші для оплати товарів і послуг;
- в) грошово-кредитна емісія;
- г) попит на гроші, що перебувають в обігу.

59. Висока частка готівки поза банками свідчить про:

- а) недовіру до банківської системи;
- б) низький рівень тіньової економіки;
- в) високий рівень тіньової економіки;
- г) жорсткий контроль держави над грошовою масою;
- д) правильні відповіді а) і в);

є) правильні відповіді б) і г).

60. Коефіцієнт готівки:

- а) прямо пропорційний масі грошей поза банками;
- б) обернено пропорційний масі грошей поза банками;
- в) прямо пропорційний депозитним грошам;
- г) обернено пропорційний грошовій базі;
- д) усі відповіді помилкові.

61. Рівень доларизації — це:

- а) частка валюти в грошовому агрегаті М0;
- б) частка валюти в грошовій масі М3;
- в) частка валюти в грошовій базі;
- г) співвідношення між грошовою масою М2 та валютним заощадженням.

62. За гнучкого валютного курсу гривні до долара США профіцит платіжного балансу країни призведе до:

- а) збільшення імпорту українських товарів та девальвації гривні;
- б) збільшення експорту українських товарів та девальвації гривні;
- в) зменшення імпорту українських товарів та ревальвації гривні;
- г) зменшення експорту українських товарів та ревальвації гривні.

63. Якщо грошова маса М1 зростає швидше, ніж ВВП номінальний, то:

- а) рівень монетизації зростає;
- б) рівень монетизації знижується;
- в) рівень монетизації не змінюється;
- г) неможливо визначити.

64. Інфляція вважається помірною і контрольованою, якщо її річний темп не перевищує:

а) 4%;	г) 10%;
б) 6%;	д) 15%.
в) 8%;	

65. Основу дії бюджетно-податкового регулювання становить:

- а) ефект акселератора;
- б) ефект мультиплікатора;
- в) ефект „храповика”;
- г) ефект витискування.

66. . Управління майном, що перебуває у комунальній власності є функцією:

- а) органів місцевого самоврядування;
- б) місцевих державних адміністрацій;
- в) Верховної Ради України;
- г) Кабінету Міністрів України;
- д) Національного банку України;

67. До “природних” недоліків ринку, що мають компенсуватися та/або нейтралізуватися державою відносяться:

- а) соціальна диференціація населення та нерівномірний розподіл доходів;
- б) інертність щодо реструктуризації та інноваційної модернізації економіки;
- в) тенденція монополізації економіки;

- г) приватний егоцентризм та певна зневага до суспільних економічних потреб і інтересів;
- д) усі відповіді вірні.

68. Об'єкти державного регулювання економіки – це:

- а) носії, виразники та виконавці господарських інтересів;
- б) всі соціально-економічні процеси, що відбуваються в національній економіці в цілому;
- в) сукупність різноманітних важелів, інструментів, за допомогою яких держава реалізує економічну політику;
- г) немає вірної відповіді.

69. Ефективність діяльності держави характеризується:

- а) високим рівнем зайнятості;
- б) контрольованими помірними темпами інфляції;
- в) зростанням реального ВВП на душу населення;
- г) всі відповіді вірні;
- д) а) та в).

70. Кількісним показником ефективності використання інструментів державного регулювання є:

- а) ставка податку на прибуток підприємств;
- б) мультиплікатор;
- в) рівень мінімальної заробітної плати;
- г) темп зростання ВВП у поточному році.

71. Прибічники якої з теорій державного регулювання економіки віддавали перевагу грошово-кредитним важелям регулювання економіки:

- а) кейнсіанство;
- б) монетаризм;
- в) класична теорія саморегулювання;
- г) неокласичний синтез;
- д) економіка пропозиції;
- є) марксизм.

72. Протекціонізм – це

- а) економічна політика держави щодо захисту внутрішнього ринку від надходження товарів іноземного виробника;
- б) економічна політика держави щодо лібералізації зовнішньої торгівлі;
- в) політика невтручання держави у діяльність ринку;
- г) немає вірної відповіді.

73. До функцій держави не відноситься:

- а) розробка політики соціально-економічного розвитку країни;
- б) формування правових засад функціонування економіки;
- в) сприяння розвитку монополій;
- г) перерозподіл доходів та ресурсів.

74. Економічні методи державного регулювання економіки – це:

- а) методи, орієнтовані на захист національної економічної безпеки;

- б) комплекс науково обґрунтованих важелів та прийомів, що впливають на економічні процеси і спонукають суб'єктів господарювання до економічної активності;
- в) методи, орієнтовані на стримування економічної активності суб'єктів господарювання;
- г) всі відповіді вірні.

75. У залежності від сфери впливу методи державного регулювання економіки бувають:

- а) загальні, селективні;
- б) прямі, непрямі;
- в) формальні, неформальні;
- г) правові, адміністративні, економічні.

76. Неформальні методи регулювання економіки націлені на:

- а) формування громадської думки, суспільної свідомості;
- б) забезпечення фінансової або монетарної безвідплатної допомоги суб'єктам господарювання;
- в) захист вітчизняного товаровиробника;
- г) підтримку неінфляційного економічного зростання.

77. До органів виконавчої влади в Україні належить:

- а) Кабінет Міністрів України;
- б) місцеві державні адміністрації;
- в) міністерства;
- г) державні комітети;
- д) Верховна рада України.

78. В Україні впроваджена система державних органів:

- а) централізовано-сегментна;
- б) моноцефальна;
- в) теократична;
- г) мережева;
- д) монотеократична.

79. Затвердження Державного бюджету України є функцією:

- а) Верховної Ради України;
- б) Президента України;
- в) Кабінету Міністрів України;
- г) Національного банку України;

80. Дослідження і аналіз можливого стану розвитку суспільства під впливом цілеспрямованої діяльності держави є змістом:

- а) пошукового прогнозу;
- б) нормативного прогнозу;
- в) активного прогнозу;
- г) альтернативного прогнозу.

81. Назвіть функції прогнозування:

- а) науковий аналіз поточних та перспективних тенденцій розвитку екологічних, економічних, соціальних, науково-технологічних процесів;
- б) координація економічної діяльності суб'єктів;

- в) гармонізація економічних інтересів суб'єктів господарювання;
- г) всі наведені функції є функціями прогнозування;
- д) правильної відповіді немає.

82. При прогнозуванні економіка розглядається:

- а) як єдиний об'єкт;
- б) як сукупність порівняно самостійних різномірних блоків прогнозування;
- в) як сукупність пов'язаних блоків прогнозування;
- г) як єдиний об'єкт і як сукупність порівняно самостійних різномірних блоків прогнозування.

83. До об'єктів державного прогнозування не відноситься:

- а) напрями розвитку окремих галузей, секторів економіки;
- б) можливий стан економіки та соціальної сфери у майбутньому;
- в) розробка цілей та пріоритетів розвитку зовнішньоекономічних зв'язків;
- г) тенденції розвитку процесів роздержавлення та приватизації;
- д) альтернативні шляхи розвитку і терміни досягнення певних параметрів економічного і соціального розвитку.

84. Контрольованим з боку держави є прогноз щодо:

- а) обсягу угод на фондовій біржі;
- б) інвестицій в національну економіку;
- в) структури суспільних потреб;
- г) жодний не підлягає контролю з боку держави.

85. За критерієм часу виділяють такі види прогнозу:

- а) оперативні, довготермінові, короткотермінові, середньострокові;
- б) статичні, динамічні;
- в) одиничні, множинні;
- г) умовні, безумовні;
- д) контрольовані, неконтрольовані.

86. Які з макроекономічних прогнозів потребують обов'язкового схвалення Кабінету Міністрів:

- а) довготермінові;
- б) середньострокові;
- в) короткотермінові;
- г) оперативні;
- д) усі;
- е) а + б;
- ж) а + б + в.

87. Екстраполяція може бути:

- а) індикативною, директивною, перспективною;
- б) перспективною, ретроспективною, формальною, прогновною;
- в) стратегічною, тактичною, плановою;
- г) активною, нейтральною, пасивною.

88. Залежність рівня і динаміки узагальнюючого показника від рівня динаміки економічних показників-аргументів відображає:

- а) факторна модель;
- б) структурна модель;
- в) однопродуктова модель;

г) багатопродуктова.

89. Макроекономічне планування – це:

- а) свідома діяльність держави з метою досягнення бажаного стану національної економіки;
- б) розробка моделі досягнення бажаного й очікуваного стану національної економіки за умов одночасного визначення шляхів, способів, засобів і термінів забезпечення цього стану та кінцевих результатів;
- в) наукове передбачення розвитку й результату функціонування суспільного відтворення, яке базується на визначенні його закономірностей, тенденцій соціального та науково-технічного прогресу, об'єктивних залежностей й причинно-наслідкових зв'язків;
- г) всі відповіді вірні;
- д) а+б.

90. До об'єктів макроекономічного планування не відносяться:

- а) економічні процеси;
- б) соціальні процеси;
- в) науково-технічні процеси;
- г) демографічні процеси.

91. Виробничі програми спрямовані на:

- а) підвищення ефективності використання ресурсів;
- б) розвиток наукових досліджень;
- в) поліпшення організації управління господарськими умовами;
- г) формування територіально-виробничих комплексів та реструктуризацію економіки.

92. Директивне планування – це:

- а) спосіб управління економікою країни за допомогою розробки обов'язкових для виконання завдань щодо виробництва, розподілу продукції та послуг;
- б) спосіб регулювання економічних процесів за допомогою постановки певних цілей, визначення пріоритету розвитку національної економіки і застосування державних фінансових та інших стимуляторів для їх реалізації;
- в) спосіб оцінки існуючих і очікуваних у майбутньому умов діяльності з урахуванням внутрішніх та зовнішніх факторів, на базі яких розробляється стратегія розвитку.

93. До принципів стратегічного планування відноситься:

- а) поєднання інтересів усіх суб'єктів ринкових відносин;
- б) орієнтація на вирішення соціальних завдань розвитку суспільства;
- в) селективність при орієнтації на цілі глобального характеру;
- г) знищення конкуренції, створення умов для монополізму.

94. До економічних регуляторів виконання індикативних планів не відносять:

- а) державні замовлення;
- б) податки;
- в) норми і нормативи;
- г) кредити.

95. Які блоки входять до структури цільової комплексної програми:

- а) цільовий;
- б) ресурсний;
- в) виробничий;

- г) організаційний;
- д) а) + б);
- е) б) + в);
- є) а) + б) + г).

96. Співвідношення $I_g < I_n$ (I_g, I_n – валові й чисті інвестиції) відповідає умовам:

- а) зростаючої економіки;
- б) стагнаційної економіки;
- в) стаціонарної економіки.

97. Серед якісних характеристик макроекономічної структури не відокремлюють:

- а) ефективність;
- б) екологічність;
- в) пропорційність;
- г) рівномірність.

98. Пропорційність макроекономічної структури означає:

- а) питому вагу продукції новітніх галузей та виробництв, що сприяють прискоренню НТП, у ВВП;
- б) питому вагу предметів споживання та послуг, що надаються населенню, у ВВП;
- в) ступінь наближеності структури суспільного виробництва до структури суспільних потреб;
- г) віддачу від одиниці витрат при виробництві ВВП.

99. Об'єктивною основою структурних зрушень є невідповідність між:

- а) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;
- б) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної мікроекономічної структури національної економіки;
- в) загальними індивідуальними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури національної економіки;
- г) загальними суспільними потребами та економічними можливостями їх задоволення в умовах наявної макроекономічної структури міжнародної економіки.

100. До основних задач державного регулювання структурних зрушень належить:

- а) збільшення залежності від імпорту товарів і ресурсів;
- б) розвиток виробничого сектору економіки;
- в) збільшення питомої ваги ресурсозберігаючих виробництв;
- г) зміцнення порівняльних переваг зарубіжних конкурентів відносно вітчизняних товаровиробників.

101. До головних принципів державної науково-технічної політики належать:

- а) створення сучасної інфраструктури науки;
- б) врахування вимог екологічної безпеки;
- в) збалансованість розвитку фундаментальних і прикладних досліджень;
- г) а) і в);
- д) а) і б).

102. До прямого державного регулювання розвитку науки і техніки належить:

- а) регламентація та ведення патентно-ліцензійної діяльності;
- б) введення пільгового оподаткування;

- в) сприяння діяльності комерційних інноваційних фондів;
- г) а) і б);
- д) а), б), в).

103. До непрямого державного регулювання розвитку науки і техніки належить:

- а) створення системи науково-технічної інформації;
- б) застосування прискореної амортизації основних фондів підприємств;
- в) проведення державної науково-технічної експертизи;
- г) а) і б);
- д) а), б), в).

104. Державне регулювання відносин інтелектуальної власності здійснюється через:

- а) патентно-ліцензійну діяльність;
- б) стандартизацію;
- в) науково-технічну експертизу;
- г) а) і б);
- д) а), б), в).

105. До фінансово-кредитних важелів державного регулювання науково-технічної діяльності не належать:

- а) введення пільгового оподаткування;
- б) введення пільгового кредитування;
- в) нагляд за дотриманням стандартів, норм і правил;
- г) застосування прискореної амортизації;
- д) створення інноваційних фондів.

106. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності країни повинне забезпечувати:

- а) захист економічних інтересів країни та інтересів суб'єктів цієї діяльності;
- б) створення однакових можливостей для суб'єктів ЗЕД у розвитку всіх видів підприємницької діяльності незалежно від форм власності та самостійному визначенні напрямів використання доходів та вкладення інвестицій;
- в) стимулювання конкуренції;
- г) ліквідацію монополізму у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- д) збалансованість економіки та її рівновагу на внутрішньому ринку;
- є) сприятливі умови для входження країни в міжнародний розподіл праці;
- ж) усі відповіді є вірними.

107. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі за суттю є:

- а) економічними;
- б) політичними;
- в) соціально-правовими;
- г) правовими та соціальними;
- д) адміністративними;
- є) вірної відповіді немає.

108. До адміністративних методів регулювання зовнішньої торгівлі не відносяться:

- а) ембарго;
- б) ліцензування та квотування;
- в) податкові кредити експортерам;
- г) специфічні вимоги до товарів.

109. У компетенцію Верховної Ради України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності не входить:

- а) затвердження головних напрямів зовнішньоекономічної політики;
- б) контроль за дотриманням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності антимонопольного законодавства;
- в) затвердження структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- г) укладання міжнародних договорів

110. У компетенцію Національного банку України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності входить:

- а) контроль митних кордонів;
- б) прийняття нормативних актів з питань зовнішньоекономічної діяльності;
- в) контроль за дотриманням усіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності чинних законів України та умов міжнародних договорів України;
- г) регулювання курсу національної валюти щодо грошових одиниць інших держав
- д) не має правильної відповіді.

111. Важелями регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні виступають:

- а) система законів України і передбачених ними актів митного (тарифного) і не митного регулювання, які видають державні органи України в межах їхньої компетенції;
- б) система економічних методів оперативного регулювання (валютно-фінансових, кредитних та інших) у межах законів України;
- в) система рішень недержавних органів управління, які приймають згідно з їхніми статутними документами у межах законів України;
- г) система договорів, укладених суб'єктами ЗЕД, які не суперечать законам України;
- д) усі відповіді є вірними.

112. До головних функцій митного тарифу не відноситься:

- а) захист національного виробника від національної конкуренції;
- б) забезпечення надходження коштів у державний бюджет;
- в) поліпшення умов доступу національних товарів на зовнішні ринки;
- г) регулювання курсу національної валюти щодо грошових одиниць інших держав;
- д) поліпшення стану платіжного балансу.

113. До ставок митного тарифу не відносяться:

- а) пільгові;
- б) преференційні;
- в) повні;
- г) не має вірної відповіді.

114. Підберіть до кожних видів мита правильне визначення:

ввізні	1) запроваджують на окремі товари на період не більше чотирьох місяців
преференційні	2) нараховують у визначеному розмірі до одиниці вимірювання товару (маси, площі, об'єму)
пільгові	3) є найпоширенішим методом обмеження імпорту
адвалерні	4) об'єднують специфічні й адвалерні мита
специфічні	5) застосовують до товарів, імпортованих з держав, що утворюють з Україною економічні інтеграційні угруповання

комбіновані	6) в Україні не застосовуються
автономні	7) застосовують до товарів країн, які користуються в Україні режимом найбільшого сприяння
конвенційні	8) вводять з метою захисту від демпінгу
спеціальні	9) застосовують у випадку ввезення на територію України товарів, для виробництва і експорту яких використано субсидії. Ставка цього мита не може перевищувати розмір субсидії
антидемпінгові	10) застосовують для попередження недобросовісної конкуренції або у відповідь на дискримінаційні дії з боку інших держав
компенсаційні	11) запроваджують у процесі укладання договору з іншою країною і фіксують у цьому договорі
сезонні	12) вводяться постановами державної влади країни незалежно від будь-яких угод з іншими державами
вивізні	13) нараховуються у відсотках до митної вартості товару

115. Які види мита не потребують для свого впровадження спеціальне розслідування, яке проводить Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України:

- а) антидемпінгові;
- б) конвенційні;
- в) спеціальні;
- г) компенсаційні.

116. Від обкладання ввізним митом в Україні не звільнені товари, які ввозять:

- а) за договорами про вільну торгівлю;
- б) у межах виробничої кооперації країн СНД;
- в) за угодами щодо надання Україні міжнародної технічної і гуманітарної допомоги;
- г) за угодою між Україною і ЄС щодо реалізації проектів технічної допомоги за програмою TACIS;
- д) не має вірної відповіді.

117. Генеральна ліцензія – це:

- а) відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції щодо певного товару і/або з певною країною (групою країн) упродовж періоду дії режиму ліцензування щодо цього товару;
- б) разовий дозвіл, який має іменний характер. Його видають для виконання кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоторговельної діяльності на період, потрібний для виконання цієї операції;
- в) дозвіл на експорт (імпорт) товару впродовж певного періоду часу (однак не менше одного місяця) з зазначенням його загального обсягу;
- г) свій варіант відповіді.

118. Квотування – це:

- а) якісне обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- б) кількісне обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- в) податкове обмеження зовнішньоторговельних операцій;
- г) спеціальне завищення курсу національної валюти у зовнішньоторговельних операціях.

119. Між величиною чистого експорту і плаваючим валютним курсом є:

- а) безпосередня обернена залежність;
- б) опосередкована обернена залежність;
- в) безпосередня пряма залежність;

г) опосередкована пряма залежність.

120. Підберіть необхідне визначення:

Глобальні квоти	1. Квоти, запроваджені для товару (товарів) з визначенням групи країни, куди товар (товари) експортують або із яких його імпортували.
Групові квоти	2. Квоти, запроваджені для товару (товарів) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) можна експортувати або з якої його можна імпортувати.
Індивідуальні квоти	3. Квоти, запроваджені для товару (товарів) без визначення конкретних країн, куди товар (товари) експортують або із яких його імпортують.

121. Якщо курс національної валюти зростає, то:

- а) збільшується попит на національні гроші;
- б) зменшується експорт;
- в) збільшується імпорт;
- г) зменшується чистий експорт;
- д) усі відповіді правильні;
- е) усі відповіді помилкові.

122. В умовах плаваючого валютного курсу:

- а) скорочення імпорту заходами протекціонізму приведе до зростання експорту;
- б) скорочення імпорту заходами протекціонізму не приведе до зростання експорту;
- в) унаслідок протекціоністських заходів чистий експорт може знизитися;
- г) в умовах зростання валютного курсу протекціонізм приведе до зростання національного доходу;
- д) правильні відповіді а), в);
- е) правильні відповіді б) і в).

123. Коефіцієнт обслуговування зовнішнього державного боргу - це:

- а) відношення всіх платежів по зовнішній заборгованості до ринкової вартості майна, що перебуває у загальнодержавній власності;
- б) відношення валового зовнішнього боргу до валютних надходжень держави;
- в) відношення розміру зовнішньої заборгованості до ВВП країни;
- г) відношення поточного зовнішнього боргу до валютних доходів країни від експорту товарів та послуг;
- д) відношення темпів приросту зовнішнього боргу до темпів щорічного приросту чистого експорту.

124. Який із показників відображає результативність зовнішньоекономічної діяльності країни:

- а) експортна квота
- б) офіційні валютні резерви
- в) реекспорт
- г) обсяг іноземних інвестицій
- д) сальдо платіжного балансу

6. ПРИКЛАДИ ЗАДАЧ З ДИСЦИПЛІНИ «НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

1. За вихідними даними визначити загальний обсяг активів національного багатства та їх структуру, виділивши:

1. Фінансові активи;
2. Нефінансові активи:
 - а) створені та нестворені;
 - б) матеріальні та нематеріальні.

Вихідні дані:

№	Види активів	млн. грн.
1	Основні виробничі засоби	320
2	Запаси матеріальних оборотних засобів	130
3	Державні резерви предметів споживання	40
4	Державні резерви засобів виробництва	70
5	Запаси готової продукції на складах підприємств	150
6	Витрати на розробку родовищ корисних копалин	35
7	Вартість засобів програмного забезпечення	20
8	Твори мистецтва	860
9	Земля (вартісна оцінка)	1440
10	Корисні копалини (вартісна оцінка)	1960
11	Грошові кошти	840
12	Монетарне золото	2350
13	Акції	380
14	Депозити	510
15	Цінності	480
16	Худоба на вирощуванні	80
17	Авторські права, торгові знаки	105
18	Прямі іноземні інвестиції	230

2. Визначити обсяг та структуру національного багатства країни у звітному році та дати оцінку структурних зрушень за період, що розглядається.

Вихідні дані:

- A. Обсяг національного багатства країни у базовому році склав 1500 у.г.о.
- B. Структура національного багатства країни у базовому році (%):

Всього	в тому числі:		
	Створені нефінансові активи	Нестворені нефінансові активи	Фінансові активи
100,0	60,0	25,0	15,0

C. Приріст фінансових активів в звітному році склав 10%.

D. Питома вага основних виробничих фондів та державних матеріальних резервів у складі створених нефінансових активів в базовому році складала відповідно 30 та 5%.

E. Темп росту основних виробничих фондів у звітному році склав 10%.

Г. Приріст державних матеріальних резервів у звітному році склав 4 у.г.о.

Г. Приріст та вибуття нестворених нефінансових активів у звітному році відповідно склали 50 та 25 у.г.о.

3. Обчислити обсяг ВВП на душу населення, якщо у попередньому році ВВП становив 420 млрд. у.г.о., ВВП на душу населення – 9000 у.г.о. У поточному році ВВП зріс на 5%, а чисельність населення скоротилась на 2%.

4. Припустимо, що у базовому році, тобто в році $(t - 1)$, реальний ВВП становив 198 млрд. грн., а ціна ринкового кошика споживчих товарів — 1200 грн.; у році t номінальний ВВП склав 220 млрд. грн., а ціна ринкового кошика — 1280 грн. Обчисліть абсолютний приріст номінального ВВП у році t окремо за рахунок збільшення реального ВВП і внаслідок зростання цін. Розрахувати номінальний та реальний темп економічного зростання.

5. Визначити HDI країни X за умовними даними та визначити до якої групи країн за рівнем розвитку вона відноситься:

Показник	ВВП на душу населення, \$	Середня очікувана тривалість життя, років	Рівень освіченості населення, %
Найкращий результат	25000	82	91,5
Країна X	22800	63	84,7

6. Визначити чисельність та темп приросту економічно активного населення країни у звітному році.

Вихідні дані:

А. Чисельність зайнятого населення у працездатному віці в базовому році становила 18520 тис. чол., що складає 90% від загальної чисельності зайнятих та 80% від загальної чисельності економічно активного населення.

В. Приріст зайнятих працездатного віку у звітному році склав 0,9% а осіб старше працездатного віку скоротився на 4%.

С. Чисельність безробітних у звітному році скоротилась на 28,2%.

7. Відомо, що чисельність безробітних становить 1,2 млн.чол. Кількість вакантних робочих місць дорівнює: а) 1 млн.; б) 1,2 млн.; в) 2 млн. Розрахувати для випадків а), б), в) коефіцієнт навантаження на одне робоче місце і коефіцієнт вакантності. Дати пояснення одержаним результатам.

8. Відомо, що темп створення додаткових робочих місць дорівнює 0,35, а темп їх ліквідації становить 0,40. Визначити:

А. Кількість функціонуючих робочих місць в розрахунковому періоді, якщо в попередньому періоді їх кількість становила 300 тис.

В. Темп зміни рівня зайнятості.

9. Використовуючи наведені дані національних рахунків(грош. од.) визначити: фактичний номінальний ВВП країни X;

а) за законом Фішера розрахувати кількість грошей, що має обслуговувати наявний обсяг товарів і послуг, якщо швидкість обігу грошей дорівнює 4;

б) населення країни X – 100 млн. чол., з яких поза робочою силою знаходяться 28 млн. чол., у т.ч. 5 млн. чол. є працездатними, але економічно пасивними. Кількість зайнятих - 65 млн. чол. Визначити офіційний фактичний рівень зайнятості та безробіття в країні;

с) Чому буде дорівнювати потенційний ВВП країни X, якщо в ній рівень природного безробіття 4%, а коефіцієнт b закона Оукена – 2.

д) На скільки повинні збільшитися державні видатки, щоб вивести національну економіку на рівень потенційного ВВП, якщо функція споживання має вигляд $C=400+0.8(Y-T+F)$

е) На скільки грошових одиниць повинен збільшити пропозицію грошей Національний банк, щоб підтримати економічне зростання у довгостроковому періоді. (використати формулу Фрідмена).

Вихідні дані:

• Особисте споживання	2500
• Трансфертні платежі	450
• Амортизація	400
• Внески на соціальне страхування	300
• Експорт	360
• Імпорт	430
• Непрямі податки	320
• Податки на прибутки корпорацій	90
• Урядові закупки товарів і послуг	750
• Валові інвестиції	640
• Прибутки корпорацій	280

10. Обчислити структурний ефект в регіонах «А» і «Б» і зробити висновок: в якому регіоні структурні зміни позитивно впливають на економічний розвиток?

Вид економічної діяльності	Виробництво товарів і послуг, млн. у.г.о.			
	Регіон «А»		Регіон «Б»	
	2015 р.	2016 р.	2015 р.	2016 р.
1	3285	3830	2715	2455
2	2350	2520	3630	3270
3	1470	1625	3285	3810

11. На основі даних таблиці визначити рівень та індекси фондівдачі по кожній галузі та в цілому по народному господарству.

(млн. у.г.о.)

Галузі	Обсяг виробництва		Середньорічний обсяг основних виробничих фондів	
	Базовий рік	Звітний рік	Базовий рік	Звітний рік
Промисловість	35	40	28	30
Сільське господарство	12	14	15	17
Будівництво	15	21,6	15	18

12. Розрахувати показники ефективності промислового виробництва:

- фондівдачу;
- фондомісткість;
- фондоозброєність;
- продуктивність праці;
- матеріаломісткість.

Відомо, що:

- ВВП промисловості становить 80 млрд. грн.;
- основні виробничі засоби в промисловості дорівнюють 60 млрд. грн.;
- чисельність працюючих в промисловості становить 7 млн. чол.;
- проміжне споживання дорівнює 57% ВВП промисловості.

13. На основі наведених в таблиці даних розрахувати структурні зрушення в економіці та дати їх оцінку.

Роки		1		2		3		4		5	
		млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%	млрд. грн.	%
Галузі промисловості											
1.	Машинобудування	24,0		22,8		23,2		26,1		27,0	
2.	Приладобудування	9,6		10,4		10,7		11,0		11,8	
3.	Чорна металургія	13,1		13,7		13,5		14,0		14,3	
4.	Вугільна промисловість	12,7		12,9		13,0		13,1		13,9	
5.	Хімічна промисловість	7,8		8,0		8,1		8,7		9,4	
6.	Легка промисловість	12,0		12,5		13,4		14,4		15,0	
7.	Харчова промисловість	10,1		11,7		13,3		13,8		15,4	
Всього промисловість		89,3	100	92,0	100	95,2	100	101,1	100	106,8	100

14. Середньомісячний дохід громадянина X склав 8200 дол. Розрахувати його податкові зобов'язання та середню ставку оподаткування, якщо доходи фізичних осіб оподатковуються за а) простою прогресією та б) складною прогресією за наступною шкалою податкових ставок:

- неоподаткований мінімум – 500 дол. ;
- від 500 до 2000 дол. – 12% ;
- від 2000 до 5000 дол. – 20% ;
- від 5000 до 7500 дол. – 25% ;

- понад 7500 дол. – 35%.

Який із варіантів прогресивного оподаткування (простий чи складний) Ви вважаєте більш соціально справедливим?

15. Фонд заробітної плати М. Сидорчука у травні становив 4850 грн. Визначити чистий дохід, який він одержить після належних податкових та соціальних відрахувань. Вважати, що М. Сидорчук працює в бюджетній установі.

16. Користуючись даними таблиці, відобразити за допомогою кривої Лоренца, як зміниться ступінь соціальної нерівності після прогресивного оподаткування доходів фізичних осіб за шкалою:

- неоподаткований мінімум – 400 дол. ;
- від 400 до 1500 дол. – 15% ;
- від 1500 до 3000 дол. – 20% ;
- від 3000 до 4500 дол. – 30% ;
- понад 4500 дол. – 40%.

Особи	Доход
1	5200
2	4700
3	3800
4	650
5	2400

17. Закрита економіка описується системою рівнянь:

$$C = 20 + 0.8*(Y-T+F);$$

$$I = 60;$$

$$T = 40;$$

$$F = 10 \text{ (соціальні трансферти);}$$

$$G = 30.$$

Визначити фактичний ВВП та необхідні змінення у податковій політиці, щоб досягти стану повної зайнятості, якщо рецесійний розрив ВВП, обумовлений циклічним безробіттям, дорівняє 8%.

18. Норма резервів 0,1. Держбюджет має дефіцит у 3 млрд.грн. Уряд покриває дефіцит на третину за рахунок додаткової емісії грошей, а дві третини облігаціями. Як зміниться пропозиція грошей, якщо НБУ викупає чверть емітованих облігацій?

19. Відомо, що:

- Грошова маса $M_0 = 5,2$ млрд.грн.
- Грошова маса $M_1 = 8,3$ млрд.грн.

- Грошова маса M2 = 12,1 млрд.грн.
- Грошова маса M3 = 12,9 млрд.грн.
- Валютні заощадження = 2,2 млрд.грн.
- Обов'язкові резерви комерційних банків == 2,5 млрд.грн.
- ВВП номінальний == 90 млрд.грн.
- Рівень інфляції == 121%.

Розрахувати показники стану грошово-кредитного ринку: грошову базу (ГрБ); частку готівки поза банками (Гт); коефіцієнт готівки (Rrr); рівень доларизації (Рд); рівень монетизації (Рм);

20. На скільки відсотків повинна змінитися пропозиція грошей в довгостроковому періоді, якщо одночасно відбуваються дві події:

- уряд проводить активні стимулюючі заходи на ринку праці, передбачаючи зростання рівня зайнятості на 1,8% та відповідне його збільшення реального ВВП (коефіцієнт b закону Оукена – 3);
- підвищення світових цін на енергоносії приводить до підвищення інфляції витрат на 1,5%.

Вважати, що швидкість обігу грошей є константою.

21. У таблиці наведені щорічні індекси цін та номінальна ставка відсотка:

Рік	Індекс цін (відносно базового 1-го року)	$\pi, \%$	$i, \%$	$r, \%$
1	100		12	
2	109		18	
3	134		21	
4	182		19	

Розрахуйте для кожного року: темп інфляції, реальну ставку відсотка і заповніть пропущені дані. Вважати базовим попередній рік.

За критерієм "темпи інфляції" визначити типи інфляції (повзуча, помірна, галопуюча, гіперінфляція) та запропонуйте адекватні заходи антиінфляційної політики.

22. Розрахувати: а) вартість прожиткового мінімуму для працездатної особи на місяць, рік; б) вартість набору продуктів харчування для працездатної особи на місяць, рік.

Вихідні дані:

А. Мінімальний рівень і структура споживання продуктів харчування працездатною особою представлені в таблиці.

В. Питома вага вартості набору непродовольчих товарів складає 53 % вартості продуктів харчування на місяць.

С. Питома вага витрат на побутові, комунальні, транспортні та інші послуги становить 39 % вартості набору непродовольчих товарів на місяць.

Д. Витрати на загальнообов'язкове державне страхування – 21% вартості усіх продовольчих і непродовольчих товарів і послуг.

Продукти харчування	Ціна одиниці товару, у.г.о..	Працевдатні особи		
		мінімальний рівень споживання у натуральному виразі за рік, кг	Вартість продуктів харчування, у.г.о.	
			за рік	за місяць
Хліб і хлібопродукти	1,55	123,4		
Картопля	1,46	95		
Овочі	1,63	110		
Фрукти і ягоди	3,50	64		
Цукор	2,60	24		
Кондитерські вироби	6,20	13		
Масло вершкове	12,2	5		
Олія	6,16	7,1		
Яйця, шт.	0,32	220		
Молоко і молокопродукти	2,03	143,5		
М'ясо і м'ясопродукти	8,21	53		
Риба і рибопродукти	7,12	13		
Всього	×	×		

23. Розрахувати структуру експорту та охарактеризувати роль країни у міжнародній галузевій спеціалізації.

Показники	Вартість, тис. дол. США	Питома вага %
Всього:		
1. Живі тварини, продукти тваринного походження	732225	
2. Продукти рослинного походження	1695852	
3. Готові харчові продукти	1291677	
4. Мінеральні продукти	4707983	
5. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	2990247	
6. Текстиль та вироби з текстилю	914034	
7. Недорогоцінні метали та вироби з них	40472049	
8. Інші	158934	

24. Розрахувати структуру імпорту та проаналізувати залежність національної економіки від решти світу.

Показники	Вартість, тис. дол. США	Питома вага %
Всього:		
1. Живі тварини, продукти тваринного походження	499641	
2. Продукти рослинного походження	525492	
3. Готові харчові продукти	1454893	
4. Мінеральні продукти	21567831	
5. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	3097918	
6. Полімерні матеріали, пластмаси та каучук	1938136	
7. Недорогоцінні метали та вироби з них	2468818	
8. Інші	96554	

Навчальне видання

Завгородня Олена Олександрівна

Робоча програма та методичні вказівки
до вивчення дисципліни «Національна економіка»,
призначені для студентів спеціальностей 6.051 «Економіка», 6.071 «Облік і
оподаткування», 6.072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
6.073 «Менеджмент», 6.076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної форми навчання

Тем. план 2016, поз. _____

Підписано до друку _____. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.
Облік.-вид. арк. 6,53. Умов. друк. арк. 6,46. Тираж 100 пр. Замовлення № ____.

Національна металургійна академія України
49600, м. Дніпро-5, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ